

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem —

Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—,

Ljubljanska
knjižnica,
Ljubljana

— Štev. telefona 552.

— rača in tožl se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 22. junija 1922.

ŠTEV. 74.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Prijave za davek na poslovni promet.

Plačilo davka na poslovni promet je bilo odloženo, ker so se posamezne določbe izpremenile in je bilo treba izpremeniti tudi pravilnik.

V »Uradnem listu« z dne 3. junija 1922 (št. 59) je izšel razglas, ki se tiče tega davka ter je nujno treba, da se davčni zavezanci z najvažnejšimi določbami tega razglaša seznanijo in se izognejo kvarnim posledicam s tem, da vložijo takoj predpisane prijave.

Po novih določbah se razdele davčni zavezanci v tri skupine, in sicer:

a) v prvo skupino, to je v davčne zavezance, ki imajo obrate ali podjetja, katerih promet je v letu 1921. presegal 360.000 dinarjev. — V to skupino spadajo ne glede na višino prometa tudi vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov in ravno tako tudi družbe z omejeno zavezo.

b) v drugo skupino, to je v davčne zavezance, ki imajo obrate ali podjetja, katerih promet v letu 1921. ni presegal zneska 360.000 dinarjev in ni bil manjši od 15.000 Din. — V to skupino spadajo razen tega tudi vse svobodne profesije, našteje v točki 1 člena pravilnika (Uradni list št. 113 iz l. 1921), namreč odvetniki, notarji, zdravniki, zobni zdravniki, babice, veterinarji, inženjerji, geometri, senzali, zasebni učitelji, plesni učitelji, maserji, brivci, nosači, čistilci obutev itd.

c) v tretjo skupino, to je v davčne zavezance, ki imajo obrate, katerih promet v letu 1921. ni dosegel zneska 15.000 dinarjev.

Vsak davčni zavezanec mora najprvo določiti, v katero skupino spada ter preračunati, koliko je imel v l. 1921. prometa.

Prijave za prvo skupino.

Davčni zavezanci prve skupine morajo voditi knjigo opravljenega prometa. Vpisavati morajo vanjo promet vsak dan sproti. Za knjigo ni določen nikak obrazec; naredi si jo lahko popolnoma po svojem lastnem okusu. Tudi kolkovati je ni treba, ako jo rabijo samo za ta davek.

Razen tega morajo ti davčni zavezanci koncem vsakega četrtletja narediti prijavo po tem le vzorcu:

»V minulem četrtletju 192... je znašal promet v mojem obratu ... v v št. v gotovini K v, na kredit a) v gorenjem četrtletju K v, b) neporavnane terjatve so znašale začetkom četrtletja K v, skupaj K v.

Od kreditiranih odškodnin se je plačalo v tem četrtletju in vpoštevalo plačilo v gotovini K v,

Stanje neporavnanih terjatev koncem gorenjega četrtletja K v.

Promet, opravljen z državo, za katerega se je plačal davek neposredno ob prejemu odškodnine, je odštet od vsote v gotovini opravljenega prometa v gorenjem četrtletju z K v, plačilo državnih in samoupravnih trošarinskih davščin pa z vsoto K v.

Jamčim, da so podatki resnični in da je prijava vestna.

Podpis:

To prijavo je poslati v 30 dneh po sklepu vsakega četrtletja, torej do 30. januarja, 30. aprila, 30. julija in 30. oktobra na davčni urad ter plačati obenem 1 % ni davek.

Za l. četrtletje 1922 je narediti prijavo in plačati davek takoj, ako se ni to že poprej zgodilo. Ravno to velja tudi za IV. četrtletje 1921 za one, ki so ta davek še na dolgu in spadajo v prvo skupino.

Knjige opravljenega prometa ni treba nikamor predložiti. Vpogled se bo zahteval vanjo samo takrat, če bi se resno dvomilo, da je bil promet samo tolik, kakor ga je davčni zavezanec prijavil.

Prijave za drugo skupino.

Davčni zavezanci druge skupine naredijo prijavo po tem-le vzorcu:

»V minulem letu 1921 je znašal promet v mojem obratu v št. K v.

Promet, opravljen z državo, za katerega se je plačalo davek neposredno ob prejemu odškodnine, je odštet od gorenje vsote z K v.

Jamčim, da so podatki resnični in da je prijava vestna.

Podpis:

To prijavo je poslati takoj, in sicer na pristojno davčno okrajno oblastvo (v Ljubljani za mesto na davčno administracijo). Prijavo je predložiti najpozneje v 14 dneh, ko je bil dotični razglas objavljen v občini (v Ljubljani najpozneje do 25. t. m.).

Komisije za prireditve poslov. davka bodo te prijave pregledale in davek, ki ga bo plačevati pavšalno, določile. Oni davčni zavezanci, ki bi prijav ne vložili pravočasno, nimajo nikake pravice do pritožbe.

Davek se bo plačeval potem, ko ga bo komisija odmerila, kar pavšalno na podlagi prometa iz l. 1921, in sicer vsako četrtletje eno četrtin-ko celoletnega davka.

Knjige tej skupini ni treba voditi.

Tretja skupina.

Tudi tej skupini ni treba voditi nikake knjige za ta davek. Narediti pa jim ni treba tudi nikake prijave. Davek se odmeri kar uradnim potom.

Predložitev prijave naj opusté, samo oni davčni zavezanci, ki so gotovi, da jih bo smatrala tudi davčna oblast (komisija) kot take, katerih promet v letu 1921 ni dosegel zneska 15.000 Din. Drugače bi se jim znalo pripetiti, da bi jih uvrstila komisija v druge skupino in jim odmerila morabitni nevedé res po krivici večji davek, nego so ga dolžni plačati, pa bi se ne mogli potem niti pritožiti.

Nabirajte pri vsaki priliki za TRGOVSKI DOM!

Upravno sodišče.

(Nadaljevanje.)

Poslovanje upravnega sodišča je v splošnem slično onemu bivšega avstrijskega upravnega sodišča. Poudariti je, da tudi tukaj upravno sodišče, z eno izjemo pri državnem svetu kot upravnemu sodišču II. stopnje, ne odloča meritorično, temveč le kasatorično, t. j. pritožba se ali zavrne, ali pa se ji ugodi in upravni akt razveljavi. Če je treba izdati nov upravni akt, ga izda pristojno upravno oblastvo v zmislu pripomb upravnega sodišča.

Dober utis napravi določilo člena 21., da sme zaradi zaščite zakonitosti in javnega interesa minister za finance odrediti na sedežu upravnih sodišč posebne organe, ki nastopajo kot tožitelji v imenu države, ako se je z upravnim aktom prekršil zakon v korist poedincev. Ako se je prekršil zakon v korist poedincev z ukazom ali ministrsko odločbo, nastopa v imenu države kot tožitelj pri državnem svetu glavna kontrola. Želeti bi bilo le, da bi stalo v prvem stavku mesto »sme«, »mora« in, da bi se to določilo v praksi tudi izvajalo in sicer dosledno ter brez obzir.

Nekaj posebnega vsebuje prvi odstavek 22. člena, ki določa, da se mora pritožbi, ki jo mora pritožnik vložiti neposredno na upravno sodišče, priložiti akt sam v izvorniku ali v prepisu. In vendar obstoja predpis, da uradi ne smejo izročevati strankam svojih uradnih spisov, in prepisovanje včasih par kg težkih konvolutov tudi ne bi bilo za stranko praktično, ne glede na to, da jim jih uradi tudi samo v ta namen ne bi imeli dati na razpolago. Pri bivšem avstrijskem upravnem sodišču je bila praksa taka, da je upravno sodišče samo rekviriralo potrebne spise od upravnega oblastva, in to je menda tudi edino pravilno. Sicer se lahko zgodi, da izvede stranka pred predložitvijo izvornih spisov z njimi kako nedopustno manipulacijo in tudi prepisi ne bi bili verodostojni, če ne bi bili sodno ali notarsko overjeni, kar bi povzročalo strankam ogromne stroške na kolkih.

Isti člen vsebuje dalje določilo: Ako navede tožitelj v tožbi, da ni mogel dobiti nobene odločbe od pristojnega upravnega oblastva v treh mesecih od dne, ko jo je ponovno zahteval s posebnim aktom, mora sodišče preiskati, ali je njegova navedba istinita; ako se njena istinitost ugotovi, vzame tožbo v postopek, kakor da je pristojno oblastvo odbilo tožiteljevo zadevo.

To določilo se nam zdi iz več razlogov ponesrečeno.

Prvič kaže, da zakonodajalec ni imel pravega vpogleda v prakso in položaj upravnih oblastev. Včasih so namreč stranke precej silne, zahtevajo od uradov nemožno ali pa pretežiranje njihovih vlog glede vrstnega reda reševanja zadev in nimajo nikake uvidevnosti, dočim so uradi lahko z delom preobloženi in zahtevata predpisano inštrukcijsko postopanje ter temeljita rešitev gotov čas. Vzemimo sledeči slučaj: Gre za zgradbo obrtne in vodne naprave. Stranka vložijo prošnjo za odobritev naprave. Referent pri upravnem

oblastvu I. stopnje, ki ima tekočih par sto spisov, od katerih so nekateri označeni kot nujni, in ki mora poleg opravljanja pisarniškega dela hoditi še na razne komisije, ne more vzeti še tisti dan prošnje v roko. Treba je izvesti mogoče še kake poizvedbe ali zahtevati izpopolnitev vloge, poslati nadzorniku dela, tehničnemu oddelku in uradnemu zdravniku načrte s tehničnimi opisi v vpogled in izjavo glede tega, če so zadostni, da se na podlagi njih vrši lokalni ogled, in nato odrediti ogled z rokom od 2 do 4 tednov po obrtnem redu in od 4 do 6 tednov po vodnem zakonu. (Glej razp. avstr. trg. min. od 14. 12. 1906, št. 24061.) Ker se iz praktičnih ozirov in v svrhu zmanjšanja stroškov navadno združita obrtnopravni in vodopravni ogled, se mora vzeti najmanjši rok 4 tednov. En teden ali 14 dni po vložitvi prošnje pa stranka že urgira njeno rešitev s posebnim aktom. Recimo, da je na to urgenco takoj odrejen ogled, poteče do istega že en mesec. Po ogledu je včasih še treba zaslišati gotove faktorje, n. pr. železnico, pošto in brzojavno upravo. Mogoče se to tudi ne more zgoditi takoj drugi dan po komisiji, dotični faktorji morajo imeti potreben čas za študij spisov in načrtov in mogoče tudi ne utegnejo takoj sesti za mizo ter napisati izjavo, kakor tudi ni sigurno, če more referent pri upravnem oblastvu takoj po prejemu izjav izdati odobritveni odlok, ki potrebuje še aprobacije in odprave. Tako se utegne zgoditi, da izide rešitev kak dan po preteku 3 mesecev. Upoštevati se mora tudi slučaj bolezni ali dopusta. Če je smatrati že prvo urgenco rešitve kot ponovno zahtevo rešitve, ker vsebuje tako prošnjo (zakon jo naziva zahtevo) že prva vloga ali prošnja in sledi taka urgencia vsled neuidevnosti stranke vloži mogoče že čez en teden ali 14 dni, je 3 mesečni rok za nekatere primere prekratek. Tudi je neumevno, zakaj ni dopustna raje opozoritev višjega upravnega oblastva, ki izvršuje nadzorstvo nad nižjim in, ki je poleg tega po členu 18. redna prizivna instanca, na zaostalo rešitev. S tem, da vzame upravno sodišče pritožbo v postopek in jo obravnava tako, kakor, da je pristojno oblastvo odbilo tožiteljevo zahtevo, in, ker ne more odločati meritorično, temveč le kasatorično, nakar se zadeva vrne upravnemu oblastvu v meritorno rešitev, prevzame le nepotrebno delo, ki bi lahko izostalo z nalogom upravnemu oblastvu, da zadevo nemudoma reši.

Ing. M. Savič:

Naša industrija in obrti.

12. Naša proizvodnja vina.

Po mnenju vinskih strokovnjakov na vinskem kongresu v Bukovem se je ugotovilo, da znaša sedaj povprečna letna vinska produkcija Srbije 356.000 hl, Hrvaške in Slavonije 850.000 hl, Vojvodine 665.000, Slovenije 450.000, Bosne in Hercegovine 35.000, Črne gore 5940 hl, odnosno vsega skupaj 2.861.940 hl.

Ako se računa povprečno porabo 20 litrov na glavo letno, kar bi zne-

slo okrog 2.400.000 hl, bi to pomenilo, da imamo še 400.000 hl prostih za izvoz. Iz tega se razvidi, da smo v vinu aktivni, in da ga nam ni treba uvažati, marveč, da ga lahko izvažamo. Srbija ima svoje vinograde v okolici Jelice, Župe, Venčaca, Niša, Smedereva, Negotina, dalje Skoplja, Kavadar in Negotina v Južni Srbiji in v Črni gori. To so najbolj znana vina, kakor jelačko, župsko, venčasko, niško, smederevsko, negotinsko, skopsko, kavadarsko, in negotinsko (iz južne Srbije).

Nekdaj znatno staro vinogradništvo v Srbiji je uničila trtna uš, toda bilo bi se dosedaj v severni Srbiji že popolnoma obnovilo, ako bi ne bila vojna tega preprečila. V južni Srbiji se mora obnoviti celo vinogradarstvo, ker ga je trtna uš med vojno strašno uničila, posebno pa Kavadarce-Negotin. V času še ne urejenih vinogradov v Srbiji, se je vino izvažalo preko Reke in grozdje in vino iz Turškega. Največjega pomena je, da se v Srbiji, kjer so dani najboljše pogoji za uspevanje prvo-rzrednih vin, kakor na primer v Kavadarskem okrožju, čim preje napravijo novi vinogradi na ameriškanski podlagi.

Na Hrvaškem in v Slavoniji obsegajo vinogradi okrog 84.530 oralov zemlje, katerih tri četrtine so zasajene z ameriškano trto. Najboljša so črna vina: kadarka in burgundec; belo vino graševina, burgundec in traminac. V Sremu je karlovske črno vino, belo pa traminac in graševina. Zagorsko vino je slabo, vendar se nahajajo na veleposestvih dobra, negovana vina. Slovite so morske vodice, kakor na primer bakarska vodica, ki je dobila dober glas v trgovini. Penasta vina se delajo v Slatini, Zagrebu in Varaždinu. Vino se izvažajo v Avstrijo in Čehoslovaško, in sicer se je ena tretjina izvozila. V Vojvodini se nahajajo vinogradi v okolici Subotice in tudi drugod po severni Bački in Banatu, v Vršču in Belierkvi in v okolici Pelmonoštorja v Baranji. Izmed njih ima dobra vina Subotica, Čoka, Vršec, in Pelmonošter. Okrog ena tretjina vina se je izvozila v Avstrijo na Madžarsko in Poljsko.

Na peščenem zemljišču v Vojvodinskih ravninah se prideluje na katastralni oral okrog 3500 kg močnejšega vina, a na hribovitim zemljišču okrog 2500 litrov slabjšega vina na katastralni oral.

Slovenija prideluje okrog 450.000 hektolitrov letno in porabi okrog 200.000 hl, tako, da ostane za izvoz okrog 250.000 hl. Pridelajo se naravno kislja slabjša vina, ki se potem režejo z močnejšimi vini, kakor dalmatinskimi, italijanskimi in podobnimi vini in se na ta način dobivajo

namizna vina. Izvažajo se v Avstrijo in bi bilo treba ta izvoz pospeševati. Dalmacija je pred uničenjem vinogradov po trtni uši pridelala letno okrog 120.000—140.000 hl na leto; sedaj prideluje samo polovico te svote. Vina so navadno močna; znane znamke so Dubac, Stanovica, Opolo, Proseko in Kuč. Ljudstvo v Dalmaciji živi 65% od vinogradništva in zato mu je treba pomagati, da obnovi svoje vinograde.

V Hercegovini se prideluje razen navadnih vin tudi kvalitetna vina, kakor mostarska blatina, žilavka, stolaško in konjiško vino. Ta vina se konzumirajo v Bosni. Fina vina pa se izvažajo na Dunaj, v Prago in v Lvov. V Črni gori se prideluje vino samo v Primorju in ima vsega skupaj 3.500.000 trt.

Rekli smo, da imamo celo sedaj, ko nam je trtna uš uničila vinograde v južni Srbiji in Dalmaciji prebiti tek vina. Toda, ko bodo ti kraji obnovili nove vinograde na ameriškanski podlagi, tedaj ga bomo imeli znatne množine za izvoz na razpolago. (Dalje prihodnjič.)

Mešetarji ali posredovalci.

Mešetar v smislu trgovskega zakona je uradno nastavljen posredovalec za trgovske posle.

Zgodovina mešetarjev je zelo zanimiva. Med tem ko je bilo posredovanje v starem veku prosta obrt in so pri Grkih in Rimljanih stali mešetarji (proxenatae) na precej slabem glasu, so igrali mešetarji v srednjem veku zelo važno vlogo: živili so povsod javno zaupanje in izvrševali notarske funkcije. Mešetarja onih časov so imenovali mestni očetje in korporacije trgovcev, ki so ga tudi zaprile. Mešetarji so bili privilegirane osebe in njih sklepi so živili pravice javnopravnih listin. Samo oni so smeli izdajati liste o tečajih in samo oni so smeli vloževati mešetnino. Mešetarji so imeli izključno pravico posredovanja in vsaka konkurenca je bila nemogoča. Temu položaju je odgovarjalo tudi določilo, da ni smel mešetar sklepati trgovskih poslov na svoj račun in zakon je mešetarjem strogo zabranjeval kupovati ali prodajati v lastnem imenu. S tem, da je bilo mešetarju prepovedano sklepati trgovske posle v lastnem imenu, ni imel mešetar nobenega osebnega interesa na dotičnih poslih, kar je garantiralo njegovo nepristranost. Tudi so stali tedaj na stališču, da zamo-re o kakem poslu verodostojno pričati samo oni, ki ni na tem poslu interesiran. K temu se je pridružil tudi gospodarski moment. Pri mešetarju so se združila vprašanja in ponudbe,

mešetarji so bili tedaj prvi v stanu, pregledati položaj in upoznati konjunkturo in bi zamogli to tudi dobro izkoristiti. V tem so pa trgovci videli veliko nevarnost za svoje lastne interese in so zato smatrali prepoved trgovanja mešetarjev na lasten račun, kot ugodno preventivno mero.

Institucija zaprišenih, privilegiranih mešetarjev z monopolom posredovanja je bila v začetku brezdvomno upravičena, toda v 19. stoletju je postala nevzdržljiva, in novejša evropska zakonodaja se je blizala vedno bolj zopet k stališču, da posredovanja trgovskih poslov ni smatrati kot izvrševanje kaknega uradnega posla, ampak kot izvrševanje prostega obrta. To stališče je zavzela najprej zakonodaja v Belgiji, potem novejši zakoni na Madžarskem, v Italiji in Franciji. Po sedaj veljavnem trgovinskem zakonu imamo pri nas mešani sistem, ki prizna razen oblastno nastavljenih mešetarjev tudi privatne posredovalce trgovskih poslov. Pravno stališče privatnih mešetarjev ni v našem trgovinskem zakonu urejeno. Privatni mešetar je v smislu členov 4, 272, točka 4 trgovskega zakona trgovec. Ako ne zadostuje posebna določila v pravnem položaju privatnih mešetarjev, je analogno uporabiti v prvi vrsti določila 7 tit. 1. knjige trg. zakona v toliko, v kolikor ne zahteva zakon kot predpogoj za uporabo teh določil uradno lastnost oblastno nastavljenih mešetarjev.

Delovanje mešetarja obstoji po členu 66 trg. zakona v posredovanju sklepa trgovskih poslov, v glavnem tedaj, da najde kupce in prodajalce, da jih medsebojno seznani, da pogovori o pogojih sklepa, v splošnem, da najde in spravi v stik vprašanje in ponudbo. Posredovanje se pa bistveno razločuje od sklepanja pogodbe, zaot ni mešetar že s tem, da se mu je naročilo posredovanje, tudi že pooblaščen, da sklepa v imenu komitenta trgovske posle, da izvrši v njegovem imenu kako izplačilo ali da kaj v njegovem imenu sprejme (čl. 67 trg. zak.). Ako se pa pooblasti mešetarja, da sme posel tudi skleniti, tedaj zadobi lastnost pooblaščenca (čl. 297 trg. zak.). Toda tudi brez posebnega pooblaščenja sme mešetar sprejeti plačilo za blago in vrednote, ki tvorijo predmet posla v katerem je on posredoval, ako preda on sam stranki dotične predmete (čl. 67, odstavek 3). Mešetar pa sme sklepati v imenu komitenta samo posamezne posle in mu ni dovoljeno sprejeti od trgovca prokuro ali pooblastilo v smislu člena 47. Mešetar mora osebno izvršiti zaupani mu posel pridno, previdno, točno, zvesto in pošteno. Ko se posredovalni posel sklene, mora plačati komitent mešetarju mešetnino. Mešetar ne sme pa zahtevati,

da sklene komitent posel, glede katerega je bil pooblaščen, da posreduje. Ako se posel ne sklene, se za posredovanje ne sme zahtevati mešetnina (čl. 82). Mešetarji se nastavlajo ali v splošnem za vse vrste mešatarskih poslov, ali samo za nekatere vrste in to ne samo na mestih, kjer se nahajajo borze, ampak povsod, kjer to zahtevajo prometne potrebe.

Oblastveno nastavljeni mešetar ima dvojno stališče: mešetar posreduje trgovske posle obrtoma, in bi ga bilo v smislu trgovskega zakona smatrati za trgovca, ako bi ne bilo čl. 272, točka 4, ki pravi, da mešatarskih poslov ni smatrati za trgovske posle; mešetar je pa tudi oblastno nastavljen, zaprišen zaupnik države (čl. 66). Iz tega sledijo na eni strani važne uradne dolžnosti mešetarjev (čl. 69, 71—81), in posebna dokazilna moč njih dnevnikov in sklepnih pisem, na drugi strani pa njih pravica do mešetnine.

Svetovna žetev in potreba pšenice.

Mednarodni institut za poljedelstvo v Rimu poroča: Površina, posejana z ozimno pšenico v Belgiji, Bolgariji, Spaniji, Finlandiji, Franciji, na Litavskem, Poljskem, Čehoslovaškem, v Romuniji, Kanadi, Zedinjenih državah, v Indiji, Algirju in Tunisu znaša celokupno 43 milijonov hektarjev, to je za 13 odstotkov več nego v preteklem letu in površina, posejana z ržjo znaša pa približno 10 milijonov hektarjev, to je za 12 odstotkov več nego v preteklem letu. V splošnem je opaziti zmanjšanje površine posejane s pšenico, bodisi v evropskih pokrajinah, kakor tudi v Zedinjenih državah, dasi tukaj v mnogo manjši meri. To zmanjšanje se pa v zadostni meri dopolni in popolnoma poravnava z nedoglednimi pšeničnimi posevi Indije. Kar se tiče rži, se more ugotoviti, da se bo množina v tekočem letu bodisi v Evropi, bodisi v Ameriki povečala. V Italiji, na Čehoslovaškem in v Ameriki so se zbog dežja setvine v zadnjem času vidno poboljšale. Tudi v Indiji, kjer je v nekaterih provincah že začela žetev, se predvideva zelo povoljne rezultate. Mednarodni institut za poljedelstvo je pred kratkim izdelal skico o svetovnem položaju pšenice, ki nam kaže, da so imele eksportne države v začetku leta 1922, 118 milijonov kvintalov pšenice pripravljene za izvoz, ne vračunajoč seveda v to svoto oni kvantum pšenice, ki mora ostati v državi, za kritje domačih potreb in ki za izvoz sploh ne pride v poštev. Toda do konca meseca julija,

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

Spisal Fr. Wilh. Stern.

Prvo poglavje.

Gospod Feldbach premišlja o bodočnosti svojih sinov. — Nenaden sučaj smrti in njegove posledice. — Nove nade in dalekosežni načrti. — Rodbinski svet. — Moder sklep. — Feldbachova hiša angažira prokurista in štiri nove učence. — Zabava v trgovini. — Trgovski poklic — pomen poklica. — Načrti za daljno prihodnost.

Tvrdba Karl Feldbach uvozna, izvozna in komisijska trgovina, je obstojala že skozi več let. Če tudi v majhnem obsegu in s skromnim kapitalom, je vendar po zaslugi pridnega in previdnega lastnika nosila toliko, da je družina mogla udobno živeti. Gospod Feldbach in njegova žena nista imela nobenih pretiranih življenskih zahtev, ampak postavila sta si za glavno nalogo to, da dasta dobro vzgój svojim otrokom, štirim sinovom od štirinajstega do devetnajstega leta. Bolj daleč ni mislil gospod Feldbach v prvih letih, ko je pričel delovati na trgovskem polju. Otroci so bili tedaj še premajhni, da

bi mogel napraviti že določen sklep glede njihove prihodnosti. »Ščassoma bomo že videli,« je odgovoril gospod Feldbach svoji ženi, če je hotela napeljati pogovor na ta predmet. »Za zdaj se moramo s tem zadovoljiti, da pošljemo otroke v dobro šolo!«

Leta so tekla in gospod Feldbach je bil nekega dne vidno presenečen, ko je začul, da Kurt, njegov najstarejši sin v kratkem maturira, da sta druga dva Ernst in Fric že v precej visokih razredih in da mali Adolf tudi že krepko koraka za njima. »Kaj naj vendar zdaj začnem s fanti?« je dejal sam pri sebi; »da bi vsi univerzo študirali, ne gre, ker za to bi moral imeti drugačna sredstva, kot jih imam zdaj na razpolago. Za uradniško službo tudi nimam posebnega nagnjenja in pri trgovskem stanu se mora več let pehati, predno se postavi na lastne noge, ali da si vsaj pridobi tako stališče, da malo lažje živi. Eden bi seveda lahko postal moj naslednik, toda če se kapital razdeli na štiri dele in se trije deli odtegnejo trgovini, je za mojega naslednika — trgovska eksistenca toliko kot nemogoča.«

Nevoljno se dvigne gospod Feldbach s svojega sedeža za pisalno mizo in gre po glavno knjigo. Toda pogled na konto glavnice in na račun dobička in izgube v zadnjih letih je zjasnil njegovega obraza. Kolikor je

tudi računal, upoštevajoč vse mogoče možnosti, je uvidel, da je težko pričakovati, da bi nosila trgovina v bodoče kaj več, kot dozdaj. Da bi pa mogli s tem donosom študirati vsi štirje sinovi, o tem ni moglo biti nobenega govora. — Toda, kateri naj se žrtvuje? Dva, če ne celo trije, se morajo na vsak način odpovedati vroče zaželenim študijam, toda kateri?! Gotovo bi bil vsak izmed njih pripravljen brez obotavljanja izpolniti očetovo željo, bi-li pa bilo tudi prav, zahtevati od enega žrtev, da bi tako mogoče pripomogel drugemu do sijajne bodočnosti. —

Nenadno trkanja na vrata vzdrami gospoda Feldbacha iz tega premišljevanja. Hitro zapre knjigo in zakliče z nevoljnim glasom: »Naprej!« Toda, komaj zapazi prišleca, že skoči pokoncu in mu hiti nasproti.

»A, vi ste, dragi gospod Krej!« Vsedite se, prosim. Kako gre gospodu Bruckmannu? Gotovo mi prinašate poročilo glede smole, ki sem jo naročil iz Londona?«

Prišlec stisne z resnim obrazom ponudeno mu roko.

»Žalibog je povod mojega obiska neki drugi. Prinašam Vam žalostno vest, gospod Feldbach. — Mojega predstojnika in Vašega dolgoletnega kupčijskega prijatelja je prejšnjo noč v Wiesbadenu, kjer se je nahajal na obisku pri sorodnikih, zadela

kap. Tu imam depešo njegovega bratranca. Pojutrišnjem se odpeljem k pogrebu in nato se vrnem semkaj, da se posvetujem s pokojnikovimi sorodniki glede ureditve trgovinskih zadev.«

»Gospod Feldbach preleti z očmi depešo in poda nato še enkrat roko svojemu obisku.«

»Pač žalostno poročilo! Moje iskreno sožalje, gospod Krej! Ne bi si bil mislil, da nas bo gospod Bruckmann tako naglo zapustil. Vi izgubite v njem svojega dobrega predstojnika in jaz iskrenega prijatelja. Eno izmed najbolj dragocenih zvez imam zdaj manj, kajti trgovina gospoda Bruckmanna se bržkone ne bo držala?«

»Ne verjamem da bi bilo dedičem kaj na tem, da bi vodili trgovino naprej,« odvrne gospod Krej. »Ko sem pred štirinajstimi dnevi obiskal gospoda Bruckmanna v Wiesbadenu, sem se seznanil tedaj tudi z njegovi sorodniki. Dobil sem vtis, da morajo biti zelo premožni, poleg tega so pa tudi že priletni, in ker ni nič otrok, ki bi lahko prevzeli trgovino, bomo morali najbrž likvidirati.«

»Kar pa mislim, ne bo pretežko in predolgotrajno delo, kajti gospod Bruckmann ni nikoli dajal velikih kreditov ali za daljšo dobo; zaloga v blagu pa bo lahko tudi hitro realizirana vsled previdnega nakupovanja starega gospoda. (Dalje prih.)

ko se začne v večini držav, ki pridejo v poštev za uvoz pšenice, že nova žetev, ni še mogoče ugotoviti, koliko bo znašala celokupna potreba teh držav na pšenici. V uvoznih državah, kojih produkcija je znana, je bila ta v letu 1921 večja, kakor v l. 1920 (277 milij. napram 218 milijonom kvintalov). Isto velja za celokupni uvoz od 1. avgusta do 31. decembra 1921, ki je bil mnogo večji, nego uvoz v istem roku preteklega leta (95 napram 82 milijonom kvintalov in od 1. januarja do 31. julija 1921 je znašal uvoz 99 milijonov kvintalov). Tudi ako se vzame, da se mora od 1. januarja do 31. julija 1922 izvoziti isto množino, bo potreba mnogo manjša, kakor so množine, ki stoje na razpolago za izvoz in ki so znašale 1. januarja 1922 približno 118 milijonov kvintalov. Potrebo držav, ki uvažajo pšenico, bo tedaj do nove žetve mogoče popolnoma kriti.

Pri tem pregledu, kakor tudi pri drugih poročilih, katera izdaja Mednarodni inštitut za poljedelstvo v Rimu, ne najdemo nikdar nobenih podatkov, ki bi se tikali stanja kulture v naši državi. Zakaj to? Ali ni še naša država članica Mednarodnega inštituta? Ali pa so naši tozadevni statistični podatki tako pomanjkljivi, da si jih ne upamo naznaniti omenjenemu inštitutu? Naj si bo to že tako ali tako, je to pogreška, katero je treba odpraviti. Statistika je osobito v gospodarski politiki fundament, brez katerega se trdna, stabilna gospodarska stavba ne da graditi.

Pred kratkemu smo čitali službeno poročilo o stanju posevov v posameznih pokrajinah naše države. Iz tega poročila posnamemo sumarično sledeče številke: V severni in južni Srbiji je posejano skupno približno 649.000 hektarjev površine, na Hrvaškem in v Slavoniji približno 472.000 hektarjev, v Bosni in Hercegovini 285.000 hektarjev, v Vojvodini približno 503.000, v Sloveniji 102.000, v Dalmaciji 54.000, v Črni gori pa približno do malega 5000 hektarjev. Celokupna v letu 1922 posejana površina znaša tedaj po teh podatkih 2.070.000 hektarjev, napram 2.408.000 hektarjem v preteklem letu, torej se je letos posejalo za 338.000 hektarjev površine manj, nego v preteklem letu. Pri tem pa je treba poudarjati, da so te številke samo približne, ker niso podatki iz nekaterih pokrajin sploh znani. Pri dobri volji, izurjenem uradništvu in spretnemu aparatu, bi se pa dali tudi ti podatki odpraviti, da bi prišli tako tudi pri nas do natančne poljedelske statistike, ki bi služila v orientaciji predvsem domačim, a tudi inozemskim ekonomistom.

Izvoz in uvoz.

Izvoz poštih paketov z mesnimi izdelki. Po odloku poštne in brzojavnega ministrstva se smejo poštne pošiljke v katerih so mesni izdelki (salame, slanina, mast klobase, gnjati, posušeno ali nasoljeno meso) zaklana perotnina, sveže meso in divjačina pošiljati v inozemstvo oziroma dobivati iz tujih dežel (razen iz pokrajin, koder razsaja goveja kuga), pa tudi pošiljati preko našega ozemlja brez potrdila o izvozu in zdravstvenosti in brez veterinarne kontrole na meji.

Izvoz bakra iz Amerike je znašal v aprilu (v tonah): v Nemčijo 8000, v Francijo 6200, Japonsko 2800, Belgijo 1800, Anglijo 1750, Italijo 1700, Nizozemsko 1200, Švedsko 612, Španijo 514, Kanado 118, druge države 3000 ton.

Uvoz naše klavne živine v Francijo. Na več vprašanj interesentov glede uvoza klavne živine v Francijo se je tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica obrnila za pojasnila na francoski konzulat v Zagrebu, od katerega je dobila sledeči odgovor: Uvoz govedi, ovac koz in prešičev, ki so jugoslovanskega izvora, je soglasno sklepu z dne 15. dec. 1921 dovoljen, toda samo ako so transporti naslovljeni direktno na gotove klavnice, ki so zato pooblašene. Začasno smejo sprejemati vse vrste živine klavnice v Strassburgu, Mühlhausenu in Marseillu, a klavnica Nancy sme sprejemati samo kostrune. Uvoz za Strassburg se ima vršiti čez carinarnico v Kehl,

za Mühlhausen čez ono v Neuenburgu. Transporti se odpošljejo po železnici do klavnic in se opremijo z uvoznim dovoljenjem, katero se mora vrniti carinarnici v teku petih dni s spričevalom živinozdravnika, ki potrdi, da se je žival poklala. Kostruni, za katere se pri prehodu v Kehl konstatira, da so zdravi, se smejo odposlati v Nancy. Uvoz za Marseille je dovoljen samo po morju; v Marseillu se spravi živina v Sanatorij, od koder ne sme drugam nego samo v klavnico v Marseillu in to najdaljše v teku 10 dni.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovsko gibanje v Trstu. Po najnovejši uradni statistiki je priplulo v tržaško pristanišče 9869 ladij z registrovanom tonažo 2½ milijona. Število priplutv ladij se je povečalo od 1920 do 1921 l. za 3000, registrovane tonaže za 20 odstotkov. Pomorska trgovina se ceni približno na 15 mil. stotov. Cenjava blaga s češkoslovaško republiko je znašala skoraj milijon stotov. Češkoslovaška se je obrnila na Trst, kakor trdi poročilo, posebno zato, da naveže trgovske stike z južnimi pokrajinami in Levanto.

Trgovski stiki med Finlandijo in Rusijo. Ruska vlada je predlagala finski vladi, da bi se na novo začeli pregovori glede sklenitve trgovinske pogodbe. Obenem je ruska vlada dala svojo odpooved glede sedaj veljavnih določil mirovne pogodbe, ki se tičejo medsebojne trgovine. Odpovedni rok znaša šest mesecev.

Industrija.

Ruski koncern strojnih tovarn. V Moskvi se je ustanovil koncern strojnih tovarn, ki vsebuje 12 tovarn moskovske gubernije. Produkcija za 1922 bo znašala 47% predvojne produkcije. Delniški kapital znaša 10 milijonov predvojnih rubljev.

Obrt.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Prekmurski narodni izdelki na razstavi. Pokrajinska obrtna razstava obeta postati prav zanimiva ter bo ilustrirala razvoj obrti v vseh podmariborsko oblast spadajočih pokrajinah. — Posebno zanimiv pa bo nedvomno prekmurski oddelek s svojimi pristno domačimi izdelki, kakor zaboji, omare in zibike kakršne so v rabi v Prekmurju, pa tudi drugi predmeti, o katerih ve pri nas le malokdo. Zato bo razstava zanimiva tudi za vsakega neobrnika. — Velik obrtni shod ob priliki razstave. Ob priliki Pokrajinske obrtne razstave v Mariboru se bo vršil tudi velik obrtni shod, katerega se udeležijo obrtniki iz cele države in je zato posebne važnosti. Zato opozarjamo že danes vsa obrtna društva na ta shod ter jih pozivamo, da se zato že danes pripravljajo. Razpravljalo se bo o vseh aktualnih vprašanjih obrtništva, o njega zaščiti itd. kakor tudi o ustanovitvi Zveze obrtnih združenj oziroma ustanovitvi enotne organizacije. Obrtna društva naj že sedaj zbirajo tozadevni material in predloge, da bo zborovanje tem temeljitejše in uspešnejše. O podrobnosti bomo še pravočasno poročali. — **Vinska pokušnja na razstavi.** Ob priliki obrtne razstave se bo vršila v posebnih paviljonih pokušnja zlahodne kapljice, ki priraste v naših bogatih krajih. Razstave se lahko udeležijo vsak vinogradnik. Podrobnosti bomo še poročali. — **Pokrajinsko obrtno razstavo** si bo ogledalo več ministrov in poslancev. Ker se bo istočasno vršil tudi obrtni shod, je upati, da bomo imeli pri tej priliki najboljši uspeh, ker bodo merodajni faktorji na lastna ušesa slišali naše želje in zahteve. Noben obrtnik ne sme ostati doma. Vse mora na plan! Pokažimo, kaj znamo, koliko nas je in morali nas bodo upoštevati. Vsi za enega, eden za vse! — **Vzgajajte vajence k delu!** Po vojni je veselje do dela zelo padlo. Zato ga je treba zopet vzgojiti in obuditi. Začeti pa moramo tam, kjer vojna še ni pokvarila, pri obrtnem naraščanju, pri vajencih. Na obrtni razstavi bo poseben oddelek za vajence, v katerem bodo brezplačno razstavljena vajeniška dela. Najboljša dela se bodo nagradila, kar ne bo samo v čast vajencem, temveč tudi mojstru, ki je vajenca vzgojil in učil. — **Mojstri! Dajte vajencem priliko in potreben material, da izvrše kako primer-**

no delo, sebi v ponos, obrti pa na čast! — **Kraljeva lovska obleka,** ki jo je izdelal krojaški mojster g. Orač v Slovenski Bistrici, bo razstavljena na Pokrajinski obrtni razstavi. Obleka je res mojstrsko delo, ki je vredno, da si ga človek ogleda. — **Paviljoni** se začnejo že prihodnje dni postavljati. Opozarjamo ponovno vse one, ki nameravajo zgraditi lastne paviljone, da predložijo tozadevne načrte razstavnemu odboru v odobritev, na kar še le lahko pričnejo z zgradbo.

Denarstvo.

Narodna banka SHS. Stanje 8. junija 1922. Aktivne (v milijonih dinarjev, v oklepajih razlike napram stanju 31. maja): kovinska podloga 360.0 (— 9.1), posojila 913.9 (+ 12.0), državni dolгови 4.498.2, vrednost državnih domen 2138.3. Skupaj 7.910.5 milijona Din. — Pasive: glavica 16.3, rezervni fond 2.0, novčanice v obtoku 4.806.2 (+ 53.9), razne obveznosti 920.2 (+ 11.4), terjatve države za založene domene 2.138.3, saldo raznih računov 27.2. Skupaj 7.910.5 milijona dinarjev.

Sprememba naziva Narodne banke SHS. Narodna banka SHS se imenuje odslej Privilegovana narodna banka kraljevine SHS.

Nemčija plačala reparacijski obrok. Komunike reparacijske komisije objavlja, da je Nemčija plačala od 50 milijonov zlatih mark trimesečni obrok, ki je zapadel 15. junija.

Novi nemški bankovci. Te dni so došli v promet novi državni bankovci po 10.000 mark. Bankovci so za 1 cm večji kot 1000kronski bankovci ter imajo rjavo barvo.

Znižanje diskonta v Angliji. Angleška banka je znižala diskont od 4 na 3½%.

Stanje papirnatega denarja v Nemčiji. V Nemčiji je bilo koncem meseca maja v prometu za 144.138.326.000 mark.

Znižanje diskonta belgijske Narodne banke. Belgijska Narodna banka je znižala pred kratkim diskontno postavko od 5 na 4 in pol odst.

Promet.

Prometne omejitve. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega lesa v vozovnih nakladah za industrijski tir Scagnetti na postaji Ljubljana drž. kol. je do nadaljnjega tako omejeno, da sme eden pošiljatelj dnevno predati za to trdno le po jedno pošiljko.

Predprodaja vozniških listkov na južni železnici. Obratno ravnateljstvo južne železnice opozarja potujoče občinstvo na posebno ugodnost predprodaje vozniških kart na postajah Ljubljana gl. kol., Celje, Maribor gl. kol., Zagreb j. kol. in Sisak. V dnevnih urah so potniške blagajne v omenjenih postajah odprte celi dan, potniki pa, ki prihajajo v mesto brez povratnih kart, zahtevajo lahko vozne karte za povratno vožnjo v nočnem času takoj lahko po dohodu vlaka. Na sličen način se izogne občinstvo navalu lahko tudi v vmesnih postajah, če si nabavi karte za povratek takoj ob dopetju. Ako se bo občinstvo te ugodnosti posluževalo, bode izostal dosedanji naval občinstva pri potniških blagajnah pri večernih vlakih.

Radio-postaja v Budapešti. V Budapešti je začela delovati Radio-postaja za narodno-gospodarska poročila in za borzno službo.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Veliki semenj v Budapešti. V pitrgovske in obrtniške zbornice je do 17. junija interesentom na razpolago nekaj izkaznic, na podlagi katerih je dovoljena za 50% znižana voznina na ogških železnica posetnikom velikega semenja v Budapešti, ki se vrši od 17. do 26. junija.

II. Orljentalni vzorčni sejm v Bratislavi. V Bratislavi se vrši od 9. do 16. julija t. l. vzorčni velesejm in so interesentom prospekti in pogoji za udeležbo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Sklepanje trgovske pogodbe s Poljsko. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani pozivlja vse gospodarske kroge, ki so ineteresirani na trgovini in prometu s Poljsko državo, da uaj v svrhu uveljavljanja svojih želj pri sklepanju trgovinske pogodbe med našo državo in Poljsko, nujno sporočijo

zbornični pisarni ustmeno ali pismeno vse tozadevne predloge, da jih bo moglo predložiti ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da sprejema Intendantura komande Dravske divizijske oblasti vsaki dan pismene in ustmene ponudbe za dobavo trdih gorivih drv franko intendantsko sлагalishče Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj, ali pa franko nakladna železniška postaja. Ponudbe se prevzemajo na majhne in velike količine. Ponudjači morajo biti uradno prijavljeni trgovci ali morajo imeti obrtni list in položiti pri sklepanju pogodbe 5% kaucije. Pismene ponudbe se morajo kolekovati z 2 dinarja.

Prodaja odpadkov. Uprava vojne odeče IV v Zagrebu bo prodala dne 15. julija t. l. ob 10. dopoldne na ustmenen licitaciji odpadke od blaga, kovin, usnja itd. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Zavarovanje proti toči. Poljedelsko ministrstvo je izготovilo načrt zakona o zavarovanju proti toči ter ga predložilo narodni skupščini.

Oprostitev od luksuzne takse svilenih in polsvilenih skrojenih ali šivanih podstav za klobuke. Finančni minister je na temelju pooblastitve po čl. 127 dj. začasnega fin. zakona za 1920—1921 in na temelju člena 3 uredbe o spremembi in dopolnitvi zak. o splošni carinski tarifi z odlokom št. 160—34.621 od 16. t. m. odredil, da so svilene ali polsvilene, skrojene ali šivane podstave za klobuke izsvete iz luksuzne takse. Ta odlok stopi v veljavnost z dnem razglasitve v Službenih Novinah.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje gojencev in gojenk za šol. leto 1922/1923 se vrši 30. junija in 1. julija od 8. do 10. ure. K vpisu je prinešiti zadnje šolsko izpričevalo in krstni oziroma rojstni list. Gojencem in gojenkam izven Celja je možno priglasiti se in poslati predpisane listine po pošti. V pripravljalni letnik morejo vstopiti učenci, ki so uspešno dovršili VI. razred osnovne (ljudske) šole ali II. razred srednje oziroma I. razred meščanske šole ter so 13. let stari. V prvi letnik se sprejemajo brez sprejemnega izpita dečki oziroma deklice, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pa pripravljalni letnik za dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Poleg teh morajo biti sprejeti v prvi letnik tudi oni, ki so dobili v IV. razredu srednje šole drugi red ali tisti, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole oziroma predzadnji razred meščanske šole, ako so stari 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, slobohrvaščine, nemščine, računstva, geometrije, zemljepisja, prirodopisja in prirodoslovja. Pri preizkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobe učenci v pripravljalnem razredu dvorazredne trgovske šole. V drugi letnik se sprejmejo absolventi I. letnika dvorazrednih trgovskih šol.

Iz dunajske borze. Vsled neprestanega padanja krone so v ponedeljek dosegli kurzi deviz in valut nezasišano visočino. Ljudje so se hoteli ničvrednih kron za vsako ceno iznebiti ter so ponujali za dolar 22.000 K, za akcije plzenske pivovarne pa celo 1 milijon K. Včeraj je ostala borza zaprta ter ni gotovo, ako se sploh še ta teden odpre.

Sanacija avstrijskih financ. Avstrijska vlada je izdelala načrt za sanacijo financ in bo v sredo predložil parlamentu. Govori se, da bo vlada v slučaju, če parlament ne sprejme tega načrta, odstopila.

Pomanjkanje sladkorja v Avstriji. Ker so vse zaloge češkega sladkorja pošle ter ni mogoče dobiti novih naročil, se je začela avstrijska vlada pogajati za dobavo holandskega sladkorja, oziroma z otoka Jave.

Zaloge pšenice v Argentini. 1. junija so se cenile zaloge pšenice za izvoz

v Argentini na 880.000 ton. Od 1. januarja naprej se je izvozilo okoli 2,2 milijona ton, tako, da je ostalo od lanske žetve v celotni okoli 3 milijone ton pšenice za izvoz. Po angleškem računu je množina še za izvoz razpoložljive pšenice z 880.000 tonami preizkusno označena.

Izpremembe pri trošarini na vino. Svoječasna odločba, ki je bila objavljena v Uradnem listu št. 6, se izpremeni in dopolni takole: 1. Proizvajalci vina v Sloveniji, ki v 10 dneh od dne, ko so izprešali vino, ne prijavijo dobljene količine vina pri pristojnem oddelku finančne kontrole, ali oni, ki prodane količine prav tako ne prijavijo, preden jo izroče kupcu, se kaznujejo samo zaradi nereda po členu 85 trošarinskega pravilnika. Kupci vina pa, ki kupljene količine vina ne prijavijo pristojnemu oblastu, pri katerem je plačati državno trošarino najkasneje v 24 urah po prejemu vina, se smatrajo za tihotapce ter se kaznujejo po členu 77. trošarinskega pravilnika. 2. Pri transportu vina je postopati (slej ko prej), kakor je določeno v pravilniku o trošarini na vino v Sloveniji. 3. Predpis drugega odstavka točke 8. pravilnika o trošarini na vino za Slovenijo, ki govori o odbitku na račun droži, se ukine.

Egiptovska vlada ima v Kairu pri finančnem ministrstvu urad za trgovino in industrijo, kjer se nahaja poseben oddelek za kataloge in cenike. Zbirka šteje do sedaj okoli 15.000 katalogov iz vseh delov sveta ter služi kot

nabojne informacijsko sredstvo, katero uporabljajo trgovski krogi dnevno. Imenovani urad za trgovino in industrijo poziva vse trgovce in industrijalce, naj bi mu vposlali kataloge in cenike svojih podjetij. Naslov urada je: Bureau of commerce and industry, Cairo, 12, Sharia Fahmi.

Tržna poročila

Žitni trg. Cene žitu v Vojvodini so bile zadnje sledeče: pšenica 15.50 K, ječmen 11.50 K, oves 12.00 K, koruza 12.80 K, pšenična moka (št. 0) 22.00 K. Tendence nestalna.

Cene žitu na Ogrskem. Na Ogrskem se plačuje pšenica po 4100 o. K, rž 3350 o. K, oves 3325 o. K, koruza 3600 o. K.

Žitni trg na Češkoslovaškem. Moravska pšenica 425—330 čl. kron, moravski oves 245—250 čl. kron, ječmen 225—235 čl. kron, koruza La Plata 255 do 265 čl. kron, leča 900—1000 čl. K, krušna moka 340—350 čl. kron.

Zagreb. (Lesni trg). Zadnji čas se je precej povpraševalo po oglju, ki je doseglo ceno do 35.000 K. Les za kurjavo se je tržil po 10.000 K s prodajnega prostora. Fini bukov les se je tržil po 3900—4500 K. Povpraševanje iz inozemstva je pretečeni teden zelo popustilo. Le Italija povprašuje po lesu za kurjavo in po dogah za sode. Cene drugim lesnim produktom so že precej časa stalne.

Cene jaje v Nemčiji. Dne 17. t. m. se je plačalo v veletrgovini za 1000 ko-

madov: za šlezjska jajca 5100 do 5300 mark in za severonemška 5300 do 5500 mark.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.485—0.50, Berlin 23.75—24.50, Budimpešta 8.25 do 8.50, Bukarešta 49.50, Milan 370 do 374, London 333—335, Newyork 75 do 77, Pariz 645—655, Praga 146—151, Švica 1427—1440, Varšava 1.85—1.97. Valute: dolar 72.50—74.50, češke krone 145.50—147, funti 331, napoleoni 225, marke 24.25—25, leji 46.50—47, lire 365—370.

Jadranska banka 400—440. Ljubljanska kreditna banka 235—240. Slavenska banka 112.50—114. Ljubljanske strojne tovarne 217. Trboveljska premog. družba 250—260.

Beograd, devize: Berlin 23.60, Budimpešta 8.30, Bukarešta 49.25, Milan 368, London 335, Pariz 655, Praga 145 do 146, Švica 1410, Dunaj 0.50—0.51. Valute: marke 25.50, avstrijske krone 0.50.

Curih, devize: Berlin 1.64, Newyork 529.50, London 22.23, Pariz 45.20, Milan 25.55, Praga 10.05, Budimpešta 0.57, Zagreb 1.775, Sofija 3.50, Varšava 0.12, Dunaj 0.0875, avstr. žig. krone 0.04.

Ker prinašamo z današnjo številko nov podlistek, opozarjamo p. n. naročnike, da bomo prejšnji podlistek M. Savica »Naša industrija in obrt«, prinašali v prihodnjih številkah kot članek.

Uredništvo.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

„Orient“, mednarodne trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru

kateri se bode vršil dne 10. julija 1922 ob 10. uri predpoldne v prostorih družbe v Mariboru, Meljska cesta 12, z nastopnim dnevnim redom:

1. Sklepanje v povišbi delniške glavnice od kron 4.000.000.— na kron 10.000.000.—
2. Določitev načina nove emisije in repartitije delnic odnosno pooblastitev upravnega sveta za to novo emisijo.
3. Poročilo upravnega sveta o dosežanju poslovanja družbe.
4. Slučajnosti.

Po paragrafu 20 družbenih pravil, daje vsakih 10 delnic pravico do enega glasu in delničarji morajo biti na obnem zboru osebno, ali pa po pooblaščenih, kateri zadnji se morajo izkazati z navadnim specialnim pooblastilom.

Občni zbor je sklepčen, če je zastopana vsaj ena četrtina delniške glavnice. Sklepa se z nadpolovično večino glasov, pri enakosti glasov odločuje glas predsednika.

Nedeponirane delnice se imajo šest dni pred občnim zborom založiti pri družbeni blagajni v Mariboru in njeni podružnici v Ljubljani.

Sindikati kateri so deponirali svoje delnice pri banki, se imajo izkazati z tozadevnim bančnim potrdilom.

V Mariboru, dne 20. junija 1922.

UPRAVNI SVET.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavljajo ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Na veliko in malo!

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbje. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre-mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana
Sv. Petra nasip šte. 7.

Mnogo denarja

si prihrani vsakdo če uporabi

„SOLIT“

nedosežno

sredstvo za konzerviranje podpiatov

ker dela iste

dvakrat tako trpežne

in

voljne

ter

varuje noge pred mokroto!

Vsestransko priznana! — Enostavna uporaba!

1 stekl. na poizkušnjo »Solit« zados uje za 3 pare čevljev ter stane v zavrtku z navodilom za uporabo

Din 10.—

proti predplačilu ali povzetju pri glavni zalogi za kraljevino SHS tvrdki **Bacho & Co.,**

Račje pri Mariboru.

(Prekupovalci rabati!)

Lesene žebije za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žebijev

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Naznanilo.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic & Komp. leta 1888, naznanja, da je izstopil iz te tvrdke. V družbi z gosp. **J. Kalmusom**, tovarna glinastih peči in štedilnikov, bodeva vodila pod tvrdko

KALMUS & OGORELEC
trgovino s pečmi in glinastimi izdelki.

Posebno opozarja, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane **Lützove peči**, special. pekovske plošče, ploščice za obložitev sten itd.

Kalmus & Ogorelec

Pisarna: Dunajska cesta šte. 14.

3—3

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezalk. pijače:

Malinova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladčice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sok:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » » Oranžni » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča:

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis a-vis Belg. voj.

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Zagreb, Radek, Trst, Wien.
Raznovrstne expedije.

BALKAN

d. d. za mednarodne Transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s
pohištenimi vozovi. - Zaccari-
nanja, carinska agentura.